

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/161839,Upamietnienie-rodziny-Barankow-zamordowanej-przez-Niemcow-za-ukrywanie-Zydow-Mie.html>
23.04.2024, 18:25

Upamiętnienie rodziny Baranków, zamordowanej przez Niemców za ukrywanie Żydów - Miechów, 24 marca 2022

- Ten pomnik jest nie tylko memoratywnym symbolem tamtych tragicznych wydarzeń, ale też w sposób wyjątkowy rysuje ducha polskiego narodu, wrażliwego na krzywdę człowieka, przywiązanego do swoich wartości. Narodu, który zawsze, nawet w ekstremalnych warunkach okupacji jest gotowy do pomocy - powiedział prezes IPN dr Karol Nawrocki podczas uroczystości w Miechowie.

Msza św. w kościele Świętego Krzyża w Miechowie – 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Dr Karol Nawrocki, prezes IPN. Odświeżenie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Maria Siniarska, bratanica Wincentego Baranka. Odświeżenie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Adam Czarnecki, siostrzeniec Łucji Baranek. Odświeżenie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Ryszard Pagacz, wicewojewoda małopolski. Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Magdalena Merta odczytała list szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób

Represjonowanych Jana Józefa Kasprzyka – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Dariusz Marczewski, burmistrz Miechowa. Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Paweł Osikowski, wicestarosta miechowski. Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa. Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Odsłonięcie obelisku upamiętniającego rodzinę Baranków, zamordowaną przez Niemców za ukrywanie Żydów – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Złożenie kwiatów na grobach rodziny Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Złożenie kwiatów na grobach rodziny Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Złożenie kwiatów na grobach rodziny Baranków – Miechów, 24 marca 2022. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

24 marca 2022 r., w Narodowym Dniu Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką, odsłonięty został w Miechowie obelisk upamiętniający rodzinę Baranków z pobliskich Siedlisk, zamordowaną przez Niemców w 1943 r. za ukrywanie Żydów. W uroczystości, na którą przybyli krewni zamordowanych, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, młodzież oraz okoliczni mieszkańcy, wziął udział prezes IPN dr Karol Nawrocki. Obecni byli także Adam Siwek, dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN, oraz przedstawiciele krakowskiego IPN – zastępca dyrektora Cecylia Radoń wraz z naczelnikami oddziałowych biur upamiętniania oraz edukacji – dr. Maciejem Korkuciem i Michałem Masłowskim.

Uroczystość rozpoczęła się w południe Mszą św. w kościele Świętego Krzyża w Miechowie.

Po nabożeństwie nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie znajdującego się przed kościołem pomnika, ufundowanego przez IPN. Prezes IPN dr Karol Nawrocki odczytał list Prezydenta RP Andrzeja Dudy, skierowany do organizatorów i uczestników uroczystości:

Nade wszystko jestem przekonany, że tak jak nasi przodkowie i poprzednicy jako pierwsi rozgłosili prawdę o Holokauście, podobnie my oraz nasi potomni i następcy poniesiemy dalej dziejową przestrożę, która płynie z przeszłości. Uważamy za swoją powinność przekazywać całej ludzkości pamięć o tragedii Żydów i heroicznym sprzeciwie Polaków wobec zbrodni. I jest też ona dla nas zaszczytnym zobowiązaniem, by dzisiaj naśladować postawę naszych bohaterskich rodaków, niosąc pomoc i ocalenie tym, którzy teraz potrzebują naszego wsparcia – napisał w [liście](#) prezydent Duda.

Głos zabrali przedstawiciele rodziny zamordowanych – Maria Siniarska i Adam Czarnecki, a także wicewojewoda małopolski Ryszard Pagacz, Magdalena Merta, która odczytała list szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jana Józefa Kasprzyka, burmistrz Miechowa Dariusz Marczewski i wicestarosta miechowski Paweł Osikowski

Po uroczystości delegacja IPN z prezesem Nawrockim i dyrektorem Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Adamem Siwkiem udała się na cmentarz w Miechowie, gdzie złożono kwiaty na grobach bohaterskiej rodziny Baranków.

W czasie II wojny światowej w okupowanej Polsce za jakąkolwiek formę pomocy żydowskim współobywatelom groziła kara śmierci. Tak jak wiele innych polskich rodzin, za swoją bohaterską postawę Barankowie zapłacili życiem. 15 marca 1943 r. Niemcy wymordowali całą rodzinę i czterech ukrywanych przez nią Żydów z Miechowa.

Zapis uroczystości na kanale IPNtv

Niemiecka zbrodnia w Siedliskach

15 marca 1943 r. nad ranem uzbrojeni Niemcy otoczyli zabudowania rodziny Wincentego i Łucji Baranków w Siedliskach. Wyprowadzili domowników na podwórko. Tylko przybrana matka Wincentego, Katarzyna Baranek z domu Kopeć, zdołała się ukryć w wąskiej szparze między piecem a ścianą.

Do gospodarstwa Baranków Niemcy spędzili ludzi z okolicznych domów i zmusili ich do przeszukiwania zabudowań. W końcu, w schowku między domem a zabudowaniami gospodarczymi, znaleziono czterech mężczyzn – Żydów z miechowskiej rodziny Gottfriedów. Ich imion nie udało się ustalić. Barankowie od kilku lub kilkunastu miesięcy

udzielali im schronienia oraz innych form pomocy. Według zeznań i relacji mieszkańców Siedlisk rodzina Baranków ukrywała pięciu Żydów. Jeden z nich nocą opuścił kryjówkę i nie było go w chwili pojawienia się Niemców. Dalsze jego losy nie są znane.

Na miejscu w Siedliskach Niemcy zamordowali czterech Żydów, a także członków rodziny Baranków – Wincentego, jego żonę Łucję oraz synów, 12-letniego Henryka i 10-letniego Tadeusza. Wiedzieli, że w domu mieszkało pięć osób, ale nie mogli odnaleźć Katarzyny Baranek. Ogłosili spędzonym mieszkańcom wsi, że mają 24 godziny na doprowadzenie kobiety do siedziby żandarmerii w Miechowie. Zagrozili, że w przeciwnym razie rozstrzelają kilkudziesięciu mieszkańców Siedlisk i spalą miejscowość.

Sterroryzowani ludzie odwieźli Katarzynę do miejsca wskazanego przez Niemców. Tam została zamordowana. Zwłoki zabitych Żydów Niemcy nakazali zakopać w pobliżu stodoły. Pozwolili na pochowanie rodziny Baranków na miechowskim cmentarzu parafialnym, ale zakazali jakichkolwiek uroczystości pogrzebowych.

W 2012 r. rodzina Baranków została uhonorowana tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.